

Студија о процени утицаја на животну средину Пројекта „Комплекс објеката производних погона за производњу пнеуматика са пратећом инфраструктуром“
- ОДГОВОРИ ОБРАЂИВАЧА –
на достављена мишљења / питања заинтересоване јавности

<i>Заинтересована страна</i>	Грађански Преокрет (бр. 23)
<i>Адреса</i>	Пупинова 20, Зрењанин
<i>Датум предаје мишљења</i>	03.09.2020.
<i>Питање/мишљење заинтересоване стране бр.1:</i>	
<p>Опште напомене:</p> <ul style="list-style-type: none">- Многобројни нерешени проблеми на територији града Зрењанина (забрањена вода за пиће, недовољан потисак у водоводним цевима, смрад из кафилерије, нема обилазнице око града) су створили неповерење грађана у све будуће пројекте локалне самоуправе. Држава не подстиче пољопривредну производњу и производњу хране, што је логично за Банат, већ град Зрењанин под политичким притиском без претходних консултација са стручном јавношћу поклања 97 хектара најквалитетнијег земљишта и уводи „прљаве технологије“ које нису прихваћене у ЕУ (Чешка, Словачка, Пољска). Због чега локална власт доноси погубне одлуке по грађане Зрењанина.- Инвеститор је већ започео изградњу једног дела „комплекса објеката за пословање у слободној зони“ за који није потребан Студија о процени утицаја на животну средину, да би сада дошло до изградње треће фазе „комплекса објеката производних погона за производњу пнеуматика са пратећом инфраструктуром“ за које је потребна Студија, док у исто време носилац пројекта се обраћа Покрајинском секретаријату за одлучивање о потреби израде Студије за пројекат изградње миксера, о чему се обавештава град Зрењанин али не и грађани Зрењанина, чиме се поново крше законски прописи. Уместо да се прво уради Студија и о томе одржи јавна расправа, све се ради нетранспарентно и парцијално, уз помоћ и подршку државе за измену законских прописа, којима се омогућује да грађевинске дозволе мало издаје град а мало покрајина, како би се задовољио клијент, а тек након тога би се давала сагласност на Студију.	
<i>Одговор обрађивача Студије:</i>	
<p>Намера Инвеститора је да цео фабрички комплекс буде изграђен у три фазе, које представљају засебне технолошке и логичке целине. Сходно важећем Закону о планирању и изградњи, Инвеститор може прибећи фазној изградњи фабричког комплекса уколико фазе представљају логичку и технолошку целину. Начин на који се одређује надлежност за процес прибављања услова, сагласности и дозвола је дефинисан важећим Законом о планирању и изградњи, и предвиђа посебно одређивање надлежности за сваку технолошку и логичку целину током изградње фабричког комплекса.</p> <p>На основу Члана 2. тачка 20г. важећег Закона о планирању и изградњи јасно је прописано следеће:</p>	

20g) привредно-индустријски комплекс представља целину која се састоји од више међусобно повезаних функционалних целина, односно катастарских парцела, које могу имати различиту намену у функцији производних, непроизводних или других привредних делатности, односно производње енергије. Надлежност за издавање аката за градњу у привредно-индустријском комплексу утврђује се појединачно за сваки објект у оквиру комплекса.

С обзиром на наведену могућност из члана 2. тачка 20г. Закона о планирању и изградњи, Инвеститор је целу изградњу фабричког комплекса величине 550.000 м² под објектима, поделио на три целине, и то на следећи начин:

1. прва фаза која се односи на формирање слободне зоне (има две подфазе), обухвата изградњу објекта који немају утицај на животну средину (управна зграда, портирнице, центар за рекреацију запослених, итд.) и који су ослобођени израде Студије;
2. друга фаза која се односи на израду пнеуматика (прерада гуме) (има 10 подфаза), и односи се на објекте који су обухваћени овом Студијом; и
3. трећа фаза која се односи на прераду каучука и обухвата објекте за намешавање сировина (миксерска постројења).

Прва и друга фаза су у надлежности локалне самоуправе Града Зрењанина, обзиром да чланом 133 објекти који потпадају под предмет грађевинске дозволе нису означени као објекти односно процеси од значаја за Републику Србију (прерада гуме односно израда пнеуматика), док је трећа фаза, фаза прераде каучука дефинисана као процес за чију надлежност се предвиђа покрајински секретаријат.

Обзиром на обим пројектне документације и на процедуру обезбеђења неопходних услова, сагласности и дозвола, динамика изградње комплекса ће бити сходно томе и организована. Кумулативни утицај целокупног комплекса биће приказан кроз Студију о процени утицаја треће фазе (миксерска постројења).

Питање/мишљење заинтересоване стране бр.2:

Подразумевајући свакодневно допремање репроматеријала и помоћних средстава и отпремање готових производа искључиво помоћу великих камиона-шлепера, који ће загађивати ваздух издувним гасовима и стварати несносну буку на прилазу фабрици, а имајући у виду да је на подручју СРП „Царска Бара“ евидентирано присуство 240 врста птица (Рамсарско подручје), поставља се питање угрожавања успостављеног еко-система.

- Шта намеравате да учините да до тога не дође односно на основу чега се процењује да наведених 240 врста птица које спадају у покретљиве врсте (207 строго заштићених) неће отерати бука више стотина камиона?
- Да ли планирате да се повежете са удружењима грађана из града Зрењанина који се баве заштитом животне средине, формирате одговарајуће стручно-еколошке тимове и у сарадњи са њима пратите да ли је дошло до угрожавања постојећег вишегодишњег успостављеног еко система, а затим о томе редовно извештавате јавност?

Одговор обрађивача Студије:

- Крајњи рубни делови СРП „Царска Бара“ се налазе на преко 2км од граница предметног комплекса на којима се очекује генерисање највеће буке од транспортних средстава. За транспорт ће се користити савремени камиони које покрећу мотори емисионе класе ЕУРО 6 и којима је омогућено да је утицај од изазивање неугодности генерисаном буком од

транспортних средстава смањен на најмању могућу меру. Бука од транспортних средстава се генерише на отвореном простору и па ниво буке експоненцијално опада са удаљавањем од извора.

- Повезивање инвеститора са удружењима грађана из града Зрењанина не представља законску обавезу па као такво није разматрано ни прописано мерама наведеним у Студији. Овај вид сарадње између инвеститора и локалних удружења се може посматрати као вид добре праксе управљања индустријским комплексом и искључиво зависи од односа које ће формирати појединачна удружења и инвеститор у будућности и током рада индустријског комплекса. Обавезе извештавања надлежних органа (Агенције за заштиту животне средине) су прописане Законом о заштити животне средине и појединачним подзаконским актима, и укључене су у Студију за сваки аспект засебно. Осим ове обавезе, постоји обавеза извештавања за Локални регистар извора загађивања којим управља локална самоуправа града Зрењанина.
- Ова мера није прописана Студијом и биће обухваћена њеном ревизијом.

Питање/мишљење заинтересоване стране бр.3:

Имајући у виду најближе стамбене јединице у сеоском насељу Ечка на око 700м јужно од предметне зоне:

- На који начин ће се мерити емисије непријатних мириса у ваздух
- Колики ће бити степен загађења ваздуха издвуним гасовима преко 100 великих камиона-шлепера дневно, који ће стварати и несносну буку
- Да ли постоји могућност угрожавања здравља људи, посебно оних са респираторним проблемима, приликом испуштања загађујућих честица из фабрике,
- Да ли ће постојати могућност аутоматског узбуђивања запослених у непосредној близини радне зоне „Југоисток“ као и околног становништва у случају штетних емисија у ваздух проузрокованих планираним укупним капацитетом фабрике?

Одговор обрађивача Студије:

- Није предвиђено мерење емисија непријатних мириса у ваздух. У тренутно расположивој и важећој законској регулатива не постоји акти којима се прописује обавеза мерења / мониторинга емисије непријатних мириса, начин и методе мониторинга, врсте параметара и граничне вредности за прописане параметре, а не постоје ни посебно овлашћене компаније/лабораторије за извођење ове врсте мониторинга. Такође, издатим Решењем о одређивању обима и садржаја ове Студије није предвиђен приказ и анализа овог аспекта. Из наведених разлога, утицај непријатних мириса није обрађен Студијом.
- За транспорт ће се користити савремени камиони које покрећу мотори емисионе класе ЕУРО 6 тако да је утицај на квалитет ваздух од транспортних средстава смањен на најмању могућу меру.
- Емисије у ваздух би могле да имају негативан утицај на здравље људи, али имајући у виду да ће емисије и из котларнице и из производних објеката бити усаглашене са тј. испод прописаних граничних вредности, избегнут је негативан утицај на биљни и животињски свет. Како је прописано Законом о заштити животне средине, оптерећење животне средине представља појединачни или збирни утицај активности на животну средину које се може изразити као дозвољено уколико је у оквиру граничних вредности. Такође, Закон прописује и заштиту ваздуха која се остварује, између осталог, смањењем загађивања

ваздуха загађујућим материјама испод прописаних граничних вредности. Имајући у виду да је за предметни пројекта предвиђено испуштање емисија само испод прописаних граничних вредности, може се констатовати да нема негативног утицаја по живи свет укључујући и здравље људи. Поред тога, удаљеност осетљивих рецептора од индустријског комплекса и смер дувања доминантних ветрова имају повољан ефекат на елиминисање утицаја на здравље људи.

- Могућност аутоматског узбуђивања запослених у непосредном окружењу будућег индустријског комплекса не представља законску обавезу и као таква није предвиђена овом Студијом. За све емитере из производних објеката је предвиђен третман којим се емисије полутаната испуштају у концентracијама које су далеко испод прописаних граничних вредности. Инвеститор је планирао третман емисија из производних објеката и поред чињенице да су улазне концентracије очекиваних полутаната пре третмана у концентracијама испод прописаних граничних вредности, тако да је предложеним третманом омогућено да се утицај на квалитет ваздуха практично скоро па у потпуности елиминисе. У оквиру објеката који су обрађени Студијом не постоје складишни капацитети опасних хемикалија и сировина код којих би услед акцидената постојала могућност наглог и критичног угрожавања квалитета ваздуха.

Питање/мишљење заинтересоване стране бр.4:

На 94. страни Студије се наводи да је предвиђено прикључење на градску водоводну мрежу, а ЈКП није у стању да обезбеди одговарајући притисак у рубним деловима града, детаљно одговорити на једноставно питање како ће се прикључивање овог гигантског постројења одразити на водоснабдевање становништва града Зрењанина и околних места, ако је извесно да нема довољно воде за потребе грађана Зрењанина?

Одговор обрађивача Студије:

Услови за прикључење и пројектовање индустријског комплекса за производњу гума су добијени од стране ЈКП „Водовод и канализација“ Зрењанин 21.04.2020. у оквиру обједињене процедуре исходавања услова од надлежних органа, и налазе се приложени уз Студију. Овим условима је предвиђено прикључење на водоводну мрежу (начин, инсталације, пречници, материјали, шахтови, итд.). Идејним решењем је предвиђени максимални захтев за водоснабдевањем будућег комплекса од 64 литара у секунди, односно на основу захтеваних 4.655 кубних метара на дан долази се до просечних око 54 литара у секунди. Како се наводи у условима издатим од ЈКП-а, пропусна моћ цевовода хидрауличког пречника Ø350 mm са којег се снабдева водом РЗ Југоисток I и даље РЗ Југоисток II, насеља Ечка, Стајићево, итд. у оптималним условима рада је 20–90 l/s. ЈКП није предвидео никакве додатне услове или ограничења у снабдевању комплекса водом у издатим условима. У сваком случају и у циљу обезбеђивања нормалног и несметаног производног процеса, инвеститор ће размотрити и инвестирање у сопствено водоснабдевање изградњом/бушењем бунара, поштујући законске одредбе прописане релевантном законском регулативом која уређује област хидрогеолошких истраживања и експлоатације подземних вода.

Питање/мишљење заинтересоване стране бр.5:

Страна 52. Студије наводи се да су сви делови електроенергетског система технолошки застарели и да је забрињавајуће и неприхватљиво технолошко стање са становништва заштите животне средине.

- Детаљно нам објасните шта грађани Зрењанина могу очекивати од фабрике гума са становишта заштите животне средине, уколико су сви делови електроенергетског система изразито технолошки застарели и уколико је забрињавајуће и неприхватљиво технолошко стање?
- На који начин намеравате да превазиђете наведене проблеме, јер то није образложено у Студији?

Одговор обрађивача Студије:

Наведена констатација из Студије се тиче и описује стање електроенергетског система у општини и окружењу генерално, и као таква је приказана у оквиру поглавља 2.10. *Приказ постојећих привредних и стамбених објеката и објекти инфраструктуре и супраструктуре*, Тачка 2.10.3. *Електроенергетска инфраструктура*, и не односи се на системе који ће се користити у будућем индустријском комплексу. Такође, у истој тачки се наводи да постојећа електродистрибутивна мрежа није намењена за напајање будућег конзума у обухвату Плана као и да за потребе напајања ове али и суседних радних зона треба изградити нове напојне трафостанице и одговарајућих мрежа расплета.

Питање/мишљење заинтересоване стране бр.6:

Страна 143. Студије наводи потенцијалне пожаре као главну опасност у производним погонима, са потенцијално смртним исходом за људе, негативним утицајем на животну средину услед емисија у ваздух продуката сагоревања. Почетком августа се догодила стравична експлозија у лучком складишту у Либану, Бејрут. Ово обавезује све компаније на додатну пажњу према БЗР и утицају на животну средину.

- Какве мере противпожарне заштите и БЗР ће бити предузете да не дође до смртних исхода по људе и негативног утицаја на животну средину (емисије у ваздух)?
- Да ли ће производни процес утицати на квалитет ваздуха односно да ли ће доћи до загађења ваздуха и каквог?
- На који начин се планира да се врше мерења емисије евентуалних непријатних мириса и загађујућих честица у ваздух продуката сагоревања (суспендоване материје, SOx, NOx, CO, чађ и пепео)?
- Где ће тачно бити постављена мерна места са сензорима за детекцију потенцијалних непријатних мириса и опасних супстанци у ваздуху и на који начин ће грађани то моћи јавно, благовремено и транспарентно да контролишу?

Одговор обрађивача Студије:

- Није релевантно поредити индустријске објекте изграђене у различитим земљама, посебно јер се ради о потпуно различитим активностима, а основно питање је колико су упоредиви закони две различите земље којима се прописују услови пројектовања а пре свега безбедног постављања објеката који могу бити пожарно угрожени. Приликом пројектовања овог пројекта, поштују се правила пројектовања прописана у Републици Србији, укључујући и противпожарну заштиту, а за све објекте који су пожарно угрожени раде се засебни делови пројектне документације којима се дефинише безбедно постављање и они су

предмет одобрења тј. сагласности надлежних органа МУП-а. Пројектовани системи заштите од пожара су представљени у Студији.

- Одговор на питање о утицају пројекта на квалитет ваздуха је дат као део одговора на питање бр.3.
- Мерење емисија непријатних мириса није прописано важећом законском регулативом. Начин, учесталост и параметри који се прате из објекта обухваћених овом Студијом приказан је у Тачки 9.2.1. Студије.
- Одговор на питање о постављању мерних места за детекцију непријатних мириса и квалитета ваздуха је дат као део одговора на питање бр.3.

Питање/мишљење заинтересоване стране бр.7:

Опште напомене:

Студија се мора обавезно изградити као целина а захтев поднет Градској управи града Зрењанина одбацити јер је носилац пројекта истовремено предао Захтев за одлучивање о потреби израде друге Студије пројекта изградње миксера Покрајинском секретаријату, односно овом Студијом није обухваћено цело постројење.

Одговор обрађивача Студије:

Видети одговор на питање бр.1.

Драган Ковачевић, директор
ENACTA DOO BEOGRAD-VRAČAR